

Skötsel av natursten utomhus

Rengöring, fläckborttagning och impregnering med Tenax

Natursten utomhus är byggd för väder och slitage. Med lite regelbunden skötsel håller ytan sig ren och vacker. Här är våra råd mot alger, mossa, rost, olja, cementslöja och ogräs – och för att skydda stenen med impregnering.

Snabbguide: vilket medel mot vad?

Problem	Tenax-produkt	Använd inte på
Smuts och lättare avlagringar	Vatten och borste, vid behov Booster Alk	Vaxade ytor (vaxet tas bort)
Alger, mossa och mögel	Mold Remover	Kalksten och polerad marmor – testa först på opolerad marmor
Rostfläckar	Rust Remover	Kalksten och polerad marmor
Olja och fett	Booster Alk	Vaxade ytor (vaxet tas bort)
Cementslöja och saltutfällningar	Booster Acid	Marmor, kalksten och annan syrakänslig sten
Skydd mot fläckar	Proseal, Skudo eller Ager	–
Skydd mot klotter	Proseal eller Ager	–

LÖPANDE UNDERHÅLL

Sopa beläggningen regelbundet – det håller smuts, ogräs och alger borta. Lättare smuts tas bort med vatten och en styv borste. Vid högtryckstvätt: använd lågt tryck, eftersom högt tryck kan spola ur fogarna, och fyll på fogmaterial efteråt. Sura medel kan etsa marmor, kalksten och annan kalkhaltig sten. Använd dem aldrig på kalksten eller polerad marmor. Booster Acid används aldrig

på marmor, och Mold Remover och Rust Remover används på opolerad marmor bara efter test på en dold yta.

ALGER, MOSSA OCH MÖGEL

Tenax Mold Remover tar bort alger, mossa, mögel och organisk smuts och passar i fuktiga miljöer utomhus.

1. Sopa bort lös smuts.
2. Stryk på Mold Remover utspädd med borste eller svamp, i ett täckande lager på minst 1 mm.
3. Låt verka 30–60 minuter vid 20 °C på kraftigt smutsade ytor, kortare tid vid lättare smuts eller värme. Låt inte medlet torka in.
4. Skrubba med borste och skölj med vatten. Upprepa vid behov. Impregnera gärna efteråt, när ytan är helt torr.

Mold Remover är sur. Använd den inte på kalksten eller polerad marmor, och testa alltid på en dold yta först – på blanka och mjuka stenar kan den ge matta fläckar.

ROSTFLÄCKAR

Rostfläckar, till exempel från metallföremål, tas bort med Tenax Rust Remover, som är färdig att använda. Stryk på medlet på den rena och torra ytan, låt verka i minst 1–2 timmar och skölj noggrant med mycket vatten. Upprepa vid behov.

Rust Remover är sur (pH 2) och frätande – använd skyddshandskar och skyddsglasögon. Använd den inte på kalksten eller polerad marmor, där ytan blir matt, och undvik kontakt med metall och trä.

OLJE- OCH FETTFLÄCKAR

Agera snabbt – olja och fett tränger snabbt ner i stenen. Torka upp så mycket som möjligt direkt och rengör sedan med Tenax Booster Alk, ett alkaliskt koncentrat som löser fett och olja.

1. Späd 1:5 för envisa fläckar och 1:10–1:20 för vanlig rengöring.
2. Låt verka 5–10 minuter och skrubba med borste. Svåra fläckar kan behandlas med utspätt medel – testa först på en dold yta.
3. Sug upp eller spola bort lösningen och skölj noggrant med mycket vatten.
4. Använd skyddshandskar och skyddsglasögon. Impregnera ytan efteråt, så blir den lättare att hålla ren.

CEMENTSLÖJA OCH SALTUTFÄLLNINGAR EFTER LÄGGNING

På granit och annan syratålig sten tas rester av cement och bruk samt vita saltutfällningar bort med Tenax Booster Acid. Ta bort grov smuts först. Produktbladet anger ingen spädning för natursten – kontakta oss för rätt spädning. Stryk på med borste, svamp eller skurmaskin. Låt verka minst 2–3 minuter och skölj med vatten inom 30 minuter.

Booster Acid är sur. Använd den aldrig på marmor eller annan syrakänslig sten som kalksten – den kan ge frätskador och matta ytor som inte går att återställa. Blanda den inte med klorhaltiga rengöringsmedel, och använd skyddshandskar och skyddsglasögon.

IMPREGNERING UTOMHUS

En impregnering gör stenen vatten- och oljeavvisande, så att smuts och fläckar inte tränger in. Den bildar ingen hinna på ytan. Åtgången är 20–40 m² per liter beroende på hur porös stenen är.

Produkt	Effekt
Proseal	Naturlig finish, kan ge en svag färgförstärkning. Lösningsmedelsbaserad, väderbeständig och gör det lättare att ta bort klotter.
Skudo	Vattenbaserad. Ändrar inte färgen. Väderbeständig.
Ager	Färgförstärkande med permanent våteffekt. Gulnar inte i solen och gör det lättare att ta bort klotter.

Så impregnerar du:

1. Ytan ska vara ren och helt torr – vatten och damm ger ett ojämnt resultat. Arbeta inte i direkt solljus.
2. Stryk på med pensel, svamp eller trasa – bara så mycket som stenen suger upp.
3. Torka bort överskott med en ren trasa inom den tid produktbladet anger – för Proseal och Ager inom några sekunder – så att det inte bildas en klibbig hinna.
4. Lägg ett andra lager efter 10–20 minuter enligt produktbladet.
5. Full effekt nås efter 24 timmar. Belasta inte ytan under tiden.

OGRÄS

Att sopa ofta och hålla fogarna välfyllda håller ogräset nere. Ogräs kan också tas bort för hand, med roterande borste eller med gasolbrännare – håll inte lågan länge på samma ställe, då kan stenen spricka. Fyll på fogarna efter spolning och rensning. I offentlig miljö där sopmaskiner kan suga upp fogsanden förebyggs det med hårdfog.

TUGGUMMI OCH VINTER

Tuggummi skrapas lättast bort vid minusgrader, vid varmare väder med hjälp av frysspray. På vintern bör saltbaserade avisningsmedel undvikas – sprid hellre grus på gator, torg och trottoarer med natursten.

FRÅGOR ELLER BESTÄLLNING?

Zurface levererar Tenax-produkterna, gärna tillsammans med stenen. Kontakta oss på mail@zurface.se eller 010-207 17 07. Fler skötselråd finns på zurface.se under Stenkunskap.

Råden bygger på Tenax produktblad och tekniska datablad. Produkterna är för yrkesmässigt bruk – läs produktbladet och säkerhetsdatabladet och testa först på en dold yta. Version 2026-10.